

Н. С. Татуревич

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

М. В. Полховська

Статус *do(n't)* та місце маркованого заперечення *not* в наказових реченнях ранньоніовоанглійській мові

Розгляд питання про статус *do* та місце маркованого заперечення *not* в наказових реченнях ранньоніовоанглійській мові є необхідним для вивчення та аналізу в процесі розвитку англійської мови.

На сучасному етапі дослідження аналізу наказових речень з маркером заперечення *do(n't)* розділилися: деякі вчені (F. Beukema and P. Coopmans 1989, R. Zanuttini 1991) розглядають *do(n't)* як допоміжне дієслово, що має унікальні синтаксичні властивості і входить до структури проекції комплементаризера (CP); інші (S. Zhang 1990, A. Henry 1995) вважають, що маркер *don't* розглядають як заперечну наказову частку [3].

Дослідники також вказують на неможливість використання структури *Subject+don't/do* в наказових реченнях. С. Жанг стверджує, що в наказових реченнях допоміжне дієслово *do* є елементом, що не може бути узгодженим (*agreed*) [2].

Важливим є той факт, що англійські наказові речення можуть утворюватися за допомогою розташування порядку конститuentів *do(n't) + Subject*, і за моделлю *Subject + do(n't)* в деяких контекстах, напр.:

<i>do(n't) + Subject</i>	<i>Subject + do(n't)</i>
<i>Don't you go to the party!</i>	<i>OK, you don't go to the party, then!</i>
<i>Don't one of you forget to lock the door!</i>	<i>One of you don't forget to lock the door!</i>
<i>Don't the people bringing cars be late on Sunday!</i>	<i>People bringing cars don't be late on Sunday!</i>

Можливість використання обох моделей є унікальною особливістю наказових речень англійської мови [4].

Однак це правило не є характерним для ранньоніовоанглійської мови, у текстах якої можна знайти споріднені використання

неприхованого (overt) підмету разом із конструкцією *do not*, напр.:

(1) *Do you not bridle them.* (Christopher Marlowe, *Tamburlaine the Greate*)

Саме тому вчені (Е. Генрі та С. Жанг) дійшли висновку, що форма *don't* в заперечних наказових реченнях сучасної англійської мови не є проявом допоміжного дієслова *do*, а заперечною наказовою часткою. Той факт, що *don't* може не мати статусу допоміжного дієслова в наказових реченнях, не виключає однак можливості його розташування у структурі проєкції *CP*, яка знаходиться перед позицією розташування підмета [3].

Зауважимо, що в наказових реченнях не можна здійснити паралельне синтаксичне пояснення вживання *don't* та *do*, поєднане з часткою *not* у сучасній англійській мові.

Таким чином, наказові речення мають дві заперечні форми, одна з яких відповідає звичній заперечній структурі, інша є унікальною та притаманною лише наказовим реченням [1].

Статус *do(n't)* та місце маркованого заперечення *not* у реченнях ранньоновоанглійської мови, доводить те, що для цього періоду характерними заперечними формами були *do not* або форма дієслово+*not*, у той час як форма *don't* взагалі не використовувалася [3].

Так, у заперечних наказових реченнях неприхований підмет, виражений займенником розташований після заперечної частки, напр.:

(2) *Do not you, sir, play the echo too...* (William Wycherley, *Plain Dealer*)

Частка *not* могла вживатися з *do* або самостійно, напр.:

(3) *Doubt it not, sir...*

(4) *And do not discover it.* (W. Wycherley, *Plain Dealer*)

(5) *O I pre thee do not mocke mee fellow student...* (Shakespeare, *Hamlet*)

(6) *Tell not me, my good Lord Plausible...* (W. Wycherly, *Plain Dealer*)

Для наказових речень у ранньоновоанглійській мові характерним є використання *do* навіть у стверджувальних реченнях, напр.:

(7) ... *come, come, let's retire – Do, make a disturbance and ruin yourself and me, do!* (T. Otway, *Friendship in Fashion*)

Приклад (7) ілюструє, що *do* може використовуватися як пост-інтенсифікатор (що є характерним і для сучасної англійської). Однак випадки використання *do* у стверджувальних реченнях є спорадичними. У більшості випадків у стверджувальних реченнях головному дієслову передують підмет, виражений займенником, прислівник або інший елемент, напр.:

(8) ... *here good sister doe deeply consider in your soule, howe...* (J. Fischer, *A Spiritual Consolation*)

Таким чином, для ранньоновоанглійської мови, на відміну від сучасної англійської, використання *don't* у наказових реченнях не є характерним на відміну від поширення *do not*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Potsdam E. Analysing Word Order in the English Imperative / Eric Potsdam. – Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.clas.ufl.edu/users/potsdam/papers/Englishimperatives.pdf>
2. Potsdam E. Phrase Structure of the English Language / Eric Potsdam. – Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.clas.ufl.edu/users/potsdam/papers/flsm4.pdf>
3. Rupp L. Syntax of imperatives in English and Germanic Word Order in the Minimalist Frame / Laura Rupp. – New York: Palgrave Macmillan, 2003. – 215 p.
4. Thorne J. P. English Imperative Sentences / J. P. Thorne. – Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/4174918?uid=3739232&uid=2129&uid=2&uid=70&uid=4&sid=21100704350841>